

ศูนย์การเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม สำนักมาตรฐานการพัฒนาและความมั่นคงของมนุษย์

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เลขที่ 34 ตึก ซี.พี. ทาวเวอร์ 3 อาคาร A ถนนพญาไท

แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กทม. 10400

โทร. 02 202 9036-7 , โทรสาร. 02 202 9038

ข่าวเตือนภัย ปีที่ 4 ฉบับที่ 12/2557 กันยายน

ปัญหาใหญ่.....เด็กที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่

พบเด็กหญิงวัย 12 ปีใช้ชีวิต พ่อแม่ทิ้งอยู่บ้านเพียงลำพังร่วม 10 ปี ต้องเลี้ยงตัว

อึ้ง! เด็กไทยกว่า 3 ล้านไม่ได้อยู่กับพ่อแม่-ตายายรับภาระ

เด็กไกลพ่อแม่..ชีวิตแย่มาก การศึกษาด้อย!

1 “เด็กคืออนาคตของชาติ” การที่เด็กเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรู้ความสามารถอยู่ในสังคมได้นั้นปัจจัยพื้นฐาน คือ การอบรม เลี้ยงดูจากครอบครัว แต่ปัญหาในสังคมไทยที่น่าจับตามอง คือ มีเด็กเป็นจำนวนมากที่ไม่ได้พักอาศัยอยู่กับพ่อแม่ เพราะพ่อแม่ต้องไปทำงานต่างถิ่น

2 องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติหรือยูนิเซฟ¹ ระบุว่าในประเทศไทยมีเด็ก 21% หรือกว่า 3 ล้านคนที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ เนื่องจากพ่อหรือแม่หรือทั้งคู่ต้องย้ายถิ่นเพื่อไปหางานทำในเมือง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการและความเป็นอยู่ของเด็กในระยะยาว (ประเทศลาว มีเด็กเพียง 5% เท่านั้นที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่เนื่องจากการย้ายถิ่นภายในประเทศ ในขณะที่เวียดนาม คอสตาริกา มีเพียง 4.4%, 3.4% ตามลำดับ

3 การศึกษา เรื่อง ผลกระทบของการย้ายถิ่นภายในประเทศที่มีต่อชีวิตวัยเด็ก: การศึกษาระยะยาวด้วยวิธีผสมผสาน² ได้ศึกษาข้อมูลของเด็กวัยแรกเกิดจนถึงสามขวบ 1,000 คนที่อยู่กับพ่อแม่และไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ โดยในปี 2556 พบว่า “...เกือบ 90 % ของเด็กที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ อยู่กับปู่ตายายแทนซึ่งส่วนมากจบชั้นประถมศึกษา” “...36% ของผู้ดูแลเด็ก ซึ่งส่วนใหญ่ก็คือปู่ตายายอยู่ในภาวะเสี่ยงด้านสุขภาพจิต” ทั้งนี้ เด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าเมื่อเทียบกับเด็กที่อยู่กับพ่อแม่ในเกือบทุกด้าน

4 งานวิจัยชีวิตความเป็นอยู่ของครัวเรือนไทยในรอบ 20 ปี³ พบว่า การเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมของผู้ดูแลเด็ก ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเป็นปู่ตายายเป็นหลัก โดยพ่อแม่ที่ย้ายถิ่นไปทำงานมักส่งเงินไม่สม่ำเสมอ/น้อย ในขณะที่ปู่ตายายไม่สามารถทำมาหากินได้อย่างเต็มที่ ส่งผลให้เด็กๆ ไม่ได้รับการดูแลทั้งทางด้านโภชนาการ และการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ตามวัยได้ดีเท่า เป็นไปได้ว่าผู้สูงอายุที่มีการศึกษาน้อยจะประสบความยากลำบากในการสอนการบ้าน/บทเรียนวิชาการ ซึ่งอาจนำไปสู่ประสิทธิภาพทางการเรียนของเด็กที่ลดลงได้

5 ที่น่าห่วงใย คือ มีผู้สูงอายุที่ขาดการศึกษา แต่มีภาระเลี้ยงดูบุตรหลาน เช่น กลุ่มชนเผ่าต่างๆ ในไทย

6 สังคมไทยอาจคิดว่ามันเป็นเรื่องธรรมดาที่ปู่ตายายจะเลี้ยงดูหลานๆ ในขณะที่พ่อแม่ย้ายถิ่นไปหางานทำที่อื่น แต่จริงๆ แล้วมันไม่ธรรมดา อาจเกิดผลที่ตามมามากมาย ดังนั้นควรจะมีมาตรการเช่นไรเพื่อลดปัญหาที่มองว่าเป็นเรื่องปกติ แต่อาจนำไปสู่ปัญหาใหญ่ในอนาคตที่ยากต่อการแก้ไข

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีความห่วงใยปัญหาดังกล่าว

ที่มา :

1. http://www.unicef.org/thailand/tha/media_22691.html (โดย องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติหรือยูนิเซฟ)

2. <http://www.ipsr.mahidol.ac.th/ipsr/Research/CLAIM/Download/CLAIM-Report-FinalReport.pdf>

(โดย สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล)

3. http://www.edba.in.th/EDBA_M/index.php?option=com_content&view=article&id=303

(โดย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI))

